

Bryssel den 11 december 2023
(OR. en)

16761/23

Interinstitutionellt ärende:
2023/0389(NLE)

SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	11 december 2023
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	16155/23
Ärende:	Rådets genomförandebeslut om fastställande av en rekommendation om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2022 års utvärdering av Portugals tillämpning av Schengenregelverket i fråga om förvaltning av de yttre gränserna

För delegationerna bifogas rådets genomförandebeslut om fastställande av en rekommendation om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2022 års utvärdering av Portugals tillämpning av Schengenregelverket i fråga om förvaltning av de yttre gränserna, som antogs av rådet vid mötet den 10–11 december 2023.

I enlighet med artikel 15.3 i rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 kommer denna rekommendation att översändas till Europaparlamentet och de nationella parlamenten.

REKOMMENDATION

om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2022 års utvärdering av Portugals tillämpning av Schengenregelverket i fråga om förvaltning av de yttre gränserna

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 om inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av verkställande kommitténs beslut av den 16 september 1998 om inrättande av Ständiga kommittén för genomförande av Schengenkonventionen¹, särskilt artikel 15.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) En Schengenutvärdering i fråga om förvaltningen av de yttre gränserna genomfördes med avseende på Portugal i november 2022. Efter utvärderingen antogs genom kommissionens genomförandebeslut C(2023) 4300 en rapport som innehåller resultat och bedömningar samt en redogörelse för bästa praxis och brister som konstaterades under utvärderingen.

¹ EUT L 295, 6.11.2013, s. 27.

- (2) Rekommendationer bör lämnas om de åtgärder som Portugal bör vidta för att avhjälpa de brister som konstaterats under utvärderingen. Med tanke på vikten av att följa Schengenregelverket, i synnerhet när det gäller skyddet av de yttre gränserna och personkontroller vid inresa, bör prioritet ges åt att genomföra rekommendationerna om nationell styrning av den europeiska integrerade gränsförvaltningen (1), samarbete mellan olika organ (4), riskanalys (8), nationell situationsbild (13), personalresurser (15), specialutbildning och repetition (16 och 17) samt upptäckt av falska handlingar (18 och 19).
- (3) Detta beslut bör översändas till Europaparlamentet och till medlemsstaternas nationella parlament.
- (4) En ny radsförordning (EU) 2022/922¹ är tillämplig sedan den 1 oktober 2022. I enlighet med artikel 31.3 i den förordningen bör uppföljningen och övervakningen av utvärderingsrapporter och rekommendationer, från och med inlämnandet av handlingsplanerna, genomföras i enlighet med förordning (EU) 2022/922.
- (5) Inom två månader från antagandet av detta beslut bör Portugal, i enlighet med artikel 21.1 i rådets förordning (EU) 2022/922, upprätta en handlingsplan för genomförandet av alla rekommendationerna och avhjälpan av de brister som konstaterats i utvärderingsrapporten. Portugal bör lämna in denna handlingsplan till kommissionen och rådet.

¹ Rådets förordning (EU) 2022/922 av den 9 juni 2022 om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av förordning (EU) nr 1053/2013, EUT L 160, 15.6.2022, s. 1.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS

Portugal att göra följande:

1. **Europeisk integrerad gränsförvaltning:** Snarast inrätta en strategisk samordning av gränskontrollen (in- och utresekontroller och gränsövervakning) samt avsätta utbildad personal i tillräckligt antal för att säkerställa en effektiv styrning av den europeiska integrerade gränsförvaltningen och en konsekvent nationell översikt och samordning av de övergripande gränskontrolluppgifterna såsom system för kvalitetskontroll, sårbarhetsbedömning, enhetlig tillämpning av förfaranden, utbildning, riskanalys och informationshantering.
2. **Nationella system för kvalitetskontroll och sårbarhetsbedömning:** Säkerställa faktisk tillämpning av det nationella systemet för kvalitetskontroll på alla nationella myndigheter som deltar i gränsförvaltningen. Säkerställa att förfarandena för gränskontroll systematiskt utvärderas enligt det nationella systemet för kvalitetskontroll när immigrations- och gränskontrollenheten har upphört med sin verksamhet och överfört sina befogenheter.
3. **Nationella system för kvalitetskontroll och sårbarhetsbedömning:** Inrätta nödvändig nationell kapacitet för att tillhandahålla alla begärda uppgifter avseende sårbarhetsbedömningen, i synnerhet med avseende på gränsövervakning av luftgränser och planering av gränskontrollkapaciteten.

4. **Samarbete mellan olika organ:** Säkerställa ett faktiskt samarbete mellan alla nationella myndigheter som deltar i gränsförvaltningen, i synnerhet genom att genomföra bestämmelserna i samarbetsprotokollet för Eurosur och protokollet om samarbete mellan immigrations- och gränsenheten respektive skatte- och tullmyndigheterna och genom att ingå särskilda överenskommelser och årliga handlingsplaner som tydligt anger åtgärder, ansvariga organ, tidsfrister, övervakningssystem, utvärdering och avhjälpande åtgärder i syfte att efterleva artikel 12.1 jämförd med artiklarna 3.1 e och 7.1 i förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen¹.
5. **Risikanalys:** Inrätta och genomföra ett standardförfarande som alla berörda aktörer ska använda för riskanalyser i samband med in- och utresekontroller vid luft- och sjögränser, i synnerhet med avseende på riskprofilering och riskindikatorer för individer och transportmedel som passerar den yttre gränsen.
6. **Risikanalys:** Utveckla och genomföra en nationell metod för riskanalys i enlighet med den gemensamma integrerade modellen för riskanalys vilken bör omfatta såväl in- och utresekontroller som gränsövervakning och involvera alla nationella myndigheter som deltar i gränskontroll i syfte att säkerställa en gemensam hållning vad gäller riskanalys på alla organisatoriska nivåer.
7. **Risikanalys:** Utveckla en nationell strategisk riskanalys för såväl in- och utresekontroller som gränsövervakning.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, *EUT L 295, 14.11.2019, s. 1*.

8. Riskanalys: Säkerställa hållbarhet och konsekvens i den faktiska tillämpningen av riskanalyser genom att: utveckla och genomföra ett utbildningsprogram för nationell riskanalys med utgångspunkt i den gemensamma integrerade modellen för riskanalys vilket är tillgängligt för analytiker på alla nivåer; öka antalet anställda som har till uppgift att göra riskanalys på alla organisatoriska nivåer vid de berörda gränskontrollmyndigheterna; och inrätta ett standardförfarande för att dela riskanalyser med alla nivåer i de berörda aktörernas organisationsplan i enlighet med artiklarna 15 och 16 i kodexen om Schengengränserna¹.
9. **Riskanalys:** Genomföra den gemensamma integrerade modellen för riskanalys vid republikanska nationalgardet för att göra riskanalys vid gränsövervakning i enlighet med artikel 29.1 i förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen.
10. **Eurosur:** Säkerställa att alla incidenter som upptäcks vid genomförandet av in- och utresekontrollerna rapporteras så nära realtid som möjligt till den nationella samordningscentralen.
11. **Eurosur:** Inrätta det operativa skiktet för Eurosur genom att inkludera relevant information från alla nationella myndigheter som deltar i kustbevakningen (sjöpolisen, flottan och luftvapnet).
12. **Eurosur:** Inrätta och informera analyskiktet för Eurosur i enlighet med artikel 24.1 c i förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen.
13. **Nationell situationsbild:** Skapa en omfattande och fullständig nationell situationsbild genom att inkludera relevant information från alla berörda myndigheter som deltar i gränskontroll (immigrations- och gränsenheten, sjöpolisen, flottan och luftvapnet) i enlighet med artikel 25.2 e i förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (kodifiering), *EUT L 77, 23.3.2016, s. 1*.

14. **Nationell kapacitetsutvecklingsplan:** Upprätta en utvecklingsplan för den nationella kapaciteten genom att inkludera all relevant information från alla nationella myndigheter som deltar i gränsförvaltningen.
15. **Personalresurser:** Säkerställa tillräckligt mycket personal med utgångspunkt i den nationella strategiska planen för personalresurser för att verkställa effektiva, högkvalitativa och enhetliga in- och utresekontroller vid de yttre gränserna.
16. **Specialutbildning och repetition:** Inrätta ett system för regelbundna och systematiska repetitionskurser avseende in- och utresekontrollförfaranden, inklusive dokumentexpertis, och säkerställa kapacitet på nationell nivå att regelbundet anordna dessa utbildningar för gränskontrolltjänstemän. Säkerställa att de kunskaper som förvärvas i samband med särskilda utbildningar som anordnas av Frontex sprids på lämpligt sätt bland den berörda personalen.
17. **Specialutbildning och repetition:** Vidareutveckla utbildningsprogrammen för den allmänna ordningspolisen och republikanska nationalgardet i enlighet med Frontex gemensamma läroplan för att erhålla en tillräckligt god nivå på kunskaper och erfarenheter för att kunna verkställa effektiva in- och utresekontroller och effektiv gränsövervakning i enlighet med kodexen om Schengengränserna. Utbildning bör erbjudas regelbundet och bygga på en årlig planering. Den bör omfatta utbildning om primära och fördjupade in- och utresekontroller, riskanalys, upptäckt av falska handlingar, användning av utrustning och andra relevanta ämnen.
18. **Upptäckt av falska handlingar:** Säkerställa ett tillräckligt antal utbildade dokumentexperter vid alla gränsövergångsställen.
19. **Upptäckt av falska handlingar:** Säkerställa att all utrustning som är nödvändig för att upptäcka falska handlingar vid primära och fördjupade in- och utresekontroller är tillgänglig och systematiskt används vid alla gränsövergångsställen i syfte att säkerställa kapaciteten att upptäcka dokumentbedrägeri.

20. **Utrustning för gränsövervakning:** Inrätta och genomföra en plan för förvärv, underhåll och modernisering av mobila tillgångar för gränsövervakning och modernisera utrustningen i enlighet med planen, även genom att utnyttja finansiering från EU-instrument på ett effektivt sätt.
21. **Beredskapsplanering:** Se över den nationella beredskapsplanen så att den omfattar allt som behövs för att på ett övergripande sätt hantera potentiella nödsituationer vid de yttre gränserna.
22. **In- och utresekontrollernas kvalitet och förfarande:** Förbättra kvaliteten på de primära in- och utresekontrollerna av tredjelandsmedborgare och säkerställa en enhetlig och högkvalitativ nivå på in- och utresekontrollerna.
23. **In- och utresekontrollernas kvalitet och förfarande:** Genomföra noggranna kontroller av sådana tredjelandsmedborgare som använder de automatiska gränskontrollspärrarna i enlighet med artikel 8.3 i kodexen om Schengengränserna.
24. **In- och utresekontrollernas kvalitet och förfarande:** Aktualisera programvaran för ”Passe” för att säkerställa vederbörlig kontroll av resehandlingarnas äkthet i enlighet med artikel 8.2 och 8.3 i kodexen om Schengengränserna.
25. **Nationella kontroller av besättning och passagerare vid sjögränser:** Utarbeta en automatisk lösning för att kontrollera listorna över besättning och passagerare så att in- och utresekontroller vid sjögränserna kan utföras på ett effektivt sätt.
26. **Behandling av viseringar vid gränsen:** Säkerställa att viseringar som utfärdas vid gränsen till familjemedlemmar till unionsmedborgare är gratis, i enlighet med artikel 5.2 i direktiv 2004/38/EG¹.
27. **Transportörers ansvar:** Inrätta ett målinriktat automatiskt system för förhandsinformation om passagerare för att undvika manuell behandling och höja kvaliteten på in- och utresekontrollerna.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG, *EUT L 158, 30.4.2004, s. 77*.

28. **Transportörers ansvar:** Säkerställa att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att ålägga lufttrafikföretag att överlämna förhandsinformation om passagerare för att underlätta personkontroll vid de yttre gränserna och utfärda påföljder för de företag som inte fullgör sina rättsliga åligganden i enlighet med rådets direktiv 2004/82/EG av den 29 april 2004¹, exempelvis genom att upprätta riktlinjer om tillämpningen för lufttrafikföretagen och ett mer robust system för böter som tas ut vid fortlöpande underlåtenhet att överlämna förhandsinformation om passagerare.
29. **Sjögränsövervakning:** Förbättra samarbetet mellan angränsande lokala och regionala enheter och situationsmedvetenheten genom att mer effektivt dela information om tillgångars position och andra relevanta uppgifter avseende situationsmedvetenheten. Uppdatera åtkomstnivån för lokala och regionala enheter i Portugals tekniska övervakningssystem (Sivice).
30. **Lissabons flygplats:** Säkerställa att ett tillräckligt antal gränskontrolltjänstemän finns vid Lissabons flygplats för att utföra in- och utresekontroller och delta i fortbildning.
31. **Lissabons flygplats:** Förbättra rutinerna för fördjupad kontroll på Lissabons flygplats för att förkorta väntetiderna för passagerare som måste genomgå fördjupade kontroller.
32. **Lissabons flygplats:** Tillhandahålla lämplig utrustning och personal för fördjupade kontroller i terminal 2 på Lissabons flygplats.
33. **Lissabons flygplats:** Säkerställa att de obligatoriska biometriska kontrollerna görs mot informationssystemet för viseringar vid Lissabons flygplats, i enlighet med artikel 8.3 b i kodexen om Schengengränserna.

¹ Rådets direktiv 2004/82/EG av den 29 april 2004 om skyldighet för transportörer att lämna uppgifter om passagerare, *EUT L 261, 6.8.2004, s. 24.*

34. **Lissabons hamn:** Förbättra infrastrukturen och utrustningen för primära och fördjupade in- och utresekontroller vid Lissabons hamn och tillhandahålla tillräckligt många bås för effektiva in- och utresekontroller.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
